

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47,
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancoate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere armonioase — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Prenumerăriune nouă

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1880 (al 3-lea cuartal) cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung). Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată celi.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Iunie 1880 ași înmoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie expeditura silită a sista, sau a întârzierea cu expedarea foiei*). Acci on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tiparii esemplarelor.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fișii de adresă dela abonamentul ultim.

Revista politică.

Sibiu, în 27 Iunie.

Și de astădată nu putem înregistra decât stagnațiune încât privește politica internă din monarchia noastră. Repausul parlamentar dă prilegiu diarelor a examina mai de aproape stările publice din Ungaria, ce se prezintă chiar și organelor oficioase în modul cel mai nefavorabil. Astfel „Pester Lloyd” din 7 Iulie n. se exprimă asupra instituțiunei avitice cu numele „Comitatul” în termeni aspri: „Bolnavul” — adică comitatul — va avea să sufere eară o amputațiune. În ministeriul de interne se pregătesc proiecte de lege despre calificațiunea funcționarilor administrativi — nota bene a funcționarilor administrativi aleși — și cu privire la introducerea poliției de stat.” „Până acuma comitatul a fost ospitaliu pentru toți necapabili și necalificați, din familie bună! Acest asil pentru invalizi tineri și mai bătrâni se va închide din acel moment, când se cere dela funcționari o calificațiune anumită...” Nouă ne e foarte teamă, că aceste sînt promisiuni bune de ale guvernului, care mai pe urmă, ca multe altele, tot nu se împlinesc. Mulți „invalizi” vor funcționa și mai departe, pecând puteri „cualificate” sînt date la o parte.

În Franția camera a discutat eară asupra proiectului de amnestie votat de senat. Nu s'a primit hotărîrea senatului, ci s'a luat un conclus în înțelesul amendamentului Labiche din senat: agrațiării în restimp de trei luni cu urmări amnestiale. — Espulsiunea Iesuțiilor din Franția s'a făcut fără mari turburări. Cu toate aceste cestiunea Iesuțiilor va mai produce încă oare care urmări cu deosebire în privirea tribunalelor, dintre care multe avînd funcționari napoleoniți cu sim-

țeminte ultramontane, s'au declarat competente, în contra voinței guvernului, de a judeca în cauza Iesuțiilor. Împregiurarea aceasta însă va da numai guvernului prilegiul binevenit a „purifica” statul judecătoresc de elementele antirepublicane.

Trecînd la cestiunea orientală avem de a raporta, că după diverse scriri puterile signatore nu se vor mulțumi cu nota colectivă către Poarta otomană, ci par a fi în parte hotărîte, a amenința Turcia cu o demonstrațiune de flotă Din Roma adică se telegrafează dto 6 Iulie n. că o escadră italiană petrece între Corfu și Brindisi, unde așteaptă sosirea escadrei engleze, pentru a pleca împreună în Orient.

Românii din Tesalia, așa anunță „Politische Correspondenz” dto 7 Iulie n. au cerut dela România subsidii pecuniare pentru pregătirea rezistenței în contra aneensiunii din partea Greciei; guvernul românesc n'a încuviințat. Nu ne vine a crede, că Românii Pindului se vor fi adresat către România pentru ajungerea unui ajutoriu, pe care după toate condițiile politice și geografice îl pot afla deocamdată numai la Albanezi, a căror organizațiune este de altmintrelea destul de impunătoare.

Eacă ce i se scrie unui organ din Viena în privința aceasta:

„Neue Freie Presse” dă următoarele detalie asupra Ligei albaneze: „Comitetul Ligei se compune din 14 Mahometani și 3 creștini. O comisiune de 4 Mahometani și 4 creștini se ocupă cu afacerile administrative și financiare. Acum câteva zile Liga a decis de a pune imposite și contribuțiunea dijmei. Prin aceasta guvernul turc perde autoritatea ce'i mai rămănea în Albania. Liga și-a impus două sarcini: mai întăiu de a împedea ca nici o porțiune din teritoriul albanez să nu fie predată Munte-negrului, apoi de a face din Albania o provincie autonomă. Creștinii nu diferează de Musulmani decât cerînd ca Albania să se deslipească cu totul de Turcia. Musulmanii țin a recunoasce suzeranitatea Sultanului.

„Poarta nu posedă în Albania de cât 5 mii soldați, ceea ce face curat fictivă puterea guvernatorului Izzet-pașa. Din contră Liga ține sedință în mod regulat, ia hotăriri, promulgă decrete și dispune de cei 6 mii Albanezi și 1 mie Miridiți adunați la Tusi și cari sînt comandați, Musulmanii de Oddobeg și creștinii de Prench-pașa. La primul apel se pot concentra la Tusi 25 mii oameni. Noutatea că puterile ar fi cedat Munte-negrului teritoriul dintre Boiana și lacul Scutari a rădicat cea mai mare indignațiune. Liga a ținut sedință și a decis a se bate spre a împedea această cedare.”

Cestiunea agrară în dieta Ungariei.

Sedința dela 7 Iunie nou.
(Urmare).

Petru Mihali: On. Casă! Dacă m'ași fi îndoit despre plausibilitatea temeri-

lor acelora cari cer transpunerea propunerii d-lui deput. Kemény Kálmán la comisiunea juridică, pentru examinare și raportare, mi-ar fi dispărut ori-ce îndoială, — după rectificarea d-lui propunătoriu, — căci însuși dl propunătoriu nuși înțelege propunerea așa precum o înțeleg alți domni oratori, cu toate că despre d-lui trebuie se presupun, că se va fi ocupat cu o cestiune atît de momentoaasă cel puțin 24 de oare.

Dl propunătoriu mărginesc valoarea propunerii sale numai la enclavele neîpopulate, voiesc deci se o aplice numai față cu acele poiene cari nu sînt provădute cu case; mai mulți dintre oratori ce s'au exprimat, însă — merg mai departe, ei voiesc se comasce și enclavele provădute cu locuințe, și pe proprietarii acestora să'i depozedeze.

Fiind dară în privința ponderosității propunerii, atît de divergente părerile celor ce o springesc, de oare-ce sum convins, că față cu unele dispozițiuni a propunerii, vin în colisiune însemnate interese de ale proprietarilor mari cu ale celor mici, Vă rog ca la singuraticile dispozițiuni a propunerii se procedei cu precauțiune și precugetare cuviințoaasă, și spre acest scop să dispuneți ca propunerea deputatului Kemény Kálmán să se transpună la comisiunea juridică spre pertractare și opinare.

Ce privește acea aserțiune a unor dd. oratori, că o parte a proprietarilor mici din Transilvania și-ar fi căscigat poienele ce le au printre păduri prin ocupări nepermise, prin violență și prin fur, — mi iau voia a mă declara cu toată rezoluțiunea, că trag la îndoială adevărul acestei aserțiuni.

Cea mai mare parte a acestor posesiuni s'au făcut la provocarea și cu învoirea domnilor feudali. În vechime pădurile ca atari n'aveau nici o valoare, și ca totuși să aducă vre-un venit — înșiși domnii feudali chieanu pe oameni mai seraci ce se lăzuască și pentru vre-o tacsă în bani sau alte prestațiuni, se ocupe și folosească lăzuiturile. În acest mod a devenit ei posesorii enclavelor, după cari au dat prestațiunile până când le-a desființat legea.

Tot asemenea referințe au fost și în comitatul Marmatiței vecin cu Transilvania, dar a stigmatiza aceste proprietăți cu o origine atît de nelegală, cum o făcură unii dd. deputați Ardeleni, cari vorbiră înaintea mea — nime nu s'a încumetat, nici nu se poate.

Primesc propunerea lui Chorin.

Adolf Zay: D nul deputat care a făcut propunerea se vede că a fost rău înțeles din mai multe părți. D-lui prea bine se cice ce a propus, însă dd. deputați n'au fost în stare să'i priceapă propunerea cum se cade. Ce propune?

Acea, ca pe calea regulărei și proporționărei de regulă numai acele enclave să se poată schimba, pe cari nu se află locuințe, — ear dacă sînt locuințe atunci numai cu învoirea proprietarului, „volenti non fit iniuria.”

Au sedus pe dd. deputați cuvintele „a-fără de casul comasării generale,” — dar fără cauză, căci propunerea numai în privința regulărei și proporționărei intenționează a face provisiune la acest loc, în privința comasării se va dispune la §. 23.

Dacă s'ar transpune cestiunea la comisiunea juridică, am aduce comisiunea într'un circulus vitiosus.

A fost vorbă și de terminologie, și unii dd. juristi din casă s'au exprimat ironice, că față cu avere imobilă nu poate fi vorba de „furt.”

La aceasta mi iau voia a reflecta pe on. Casă, că aceste teritorie de regulă s'au căștigat „*vi, clam et praecario modo.*” (Aprobări).

Parteniu Cosma esclamă: „Nu este adevărat!” (Mișcări).

Gulner Gyula: Nime n'a motivat mai bine decât dl Zay necesitatea de a nu decide astăzi în aceasta cestiune; eu deci rog pe on. Casă, ca să binevoiască a amena propunerea lui Kemény Kálmán până când va veni la ordine §-ul 23, care conține cauzurile de schimb. Să o pertractăm atunci, ca să nu ni se întemple să anunțăm aci un principiu, pe care mai târziu poate vom fi nevoști a-l altera. (Să votăm! să votăm!)

Bokross Elek referentul: (Renunță! Renunță!) Nu pot renunția din motive personale. (Să audim!) Un membru al comisiunii juridice, precum și președintele ei mi-au împutat, că primind propunerea baronului Kemény Kálmán mi-ași fi dat consimțământul la un principiu, care este în contradicere cu hotăririle comisiunei.

Față cu aceste învinuiri mi iau voia a atrage atențiunea on. Case asupra aceia împregiurări, că comisiunea juridică a primit fără contravot §-ul 23, care în punct a) dîce că pe calea comasării nu se pot schimba „fundurile intravilane (locurile de casă) cari sînt pe teritoriul comunei împreună cu posesiunile extravilane ce sînt împreunate și îngrădite cu ele.”

Aceasta cu alte cuvînto înseamnă că nu se pot comasa fundurile intravilane, dar toate fundurile externe cu edificie sau fără ele sînt obiect de comasatiune.

Dar prin aceasta nici n'a adoptat comisiunea vre-un principiu nou, căci patenta urbanială din 1854 tot asemenea dispune în § 72 punctul d) unde se dîce că rămă în posesiunea proprietarilor actuali. „Edificiile ce se află afară de comună, decumă aceia în a căror competență ar căde acele edificii sau pămînturi pe cari se află ele nu vor lua asuprași sprelele construierei resp. strămutărei lor, sau decumă aceste spese nu le vor restituă aceia cari au cerut comasarea.”

Aproape din cuvînt în cuvînt dispune și instrucțiunea ministerială din 1868 cu adausul, că acolo se dîce, că dacă este necesitate economică, se pot schimba și chiar fundurile intravilane.

Comisiunea juridică deci a deslegat cestiunea principială precum a și trebuit să o deslege, căci într'adevăr nu există nici o lege, care ar întredice schimbarea fundurilor intravilane.

Nu mai atîta mai voiu să observ, că eu de loc n'am esperiat acel grad de iritațiune, la care s'a provocat dl Pilszky, și care ar pute răni casa dela decidera acestei cestiuni; din contră eu personalminte, și nu ca referentul comisiunei află cestiunea atît de coaptă, încât on. Casă poate să voteze asupra ei fără nici o amănare. (Aprobări în dreapta).

Preșidiul pune la vot propunerile lui Chorin și Gullner, cari însă ambele cad, și

se primesc propunerea baronului Kemény Kálmán.

Cu aceasta sedința se încheie.

Sedința din 8 Iunie 1880.

„§. 8. În urma cererii de comasare se defige pertractarea în fața locului, și cu această ocaziune, judele pertractatoriu esmis, după ascultarea partidelor interesate, eruează din oficiu, dacă există condițiunile pentru ordinea comasării, și respective adeveratele motive a comasării parțiale” (§. 7.).

„Partidele citate în regulă dar neînfișate la pertractare se consideră că se învoiesc la comasare.”

„Pe baza declarațiilor partidelor, și a datelor procurate tribunalul reg. decide asupra permisibilității comasării, care deciziune se poate apela la respectiva tablă regească.”

„Apelațiunea la a treia judecatorie numai în acei caz este admisă, dacă tabla reg. ea fi modificat deciziunea judecătoreșii prime.”

„Dacă comasarea nu se ordonează din acea cauză, că posesiunea celor ce o cer nu face măsură legală, după suplinirea acestui defect se poate cere de nou.”

Parteniu Cosma: On. Casă! După §. acesta, în destinație de permisibilitatea comasării cu abateră dela destinația de permisibilitatea regulării se restringe dreptul de apelațiune, încât numai în acele cazuri se admite apelațiunea la forul al treilea, dacă cele două instanțe n'au decis asemenea.

Eu nu aflu această restrângere nici cu scop nici necesară, mai vârtos acum după ce s'au luat la cheia permisibilității și averea celor ce sânt sub tutelă și curatelă.

Restringerea se motivează cu acea, că este un lucru foarte simplu, căci este vorba mai mult de calcul, prin urmare nu este lipsă de atâte apelațiuni; dar lucrul tot nu e așa simplu, precum se afirmă, pentru că vin a se socoti atâte categorii de posesiuni, încât se vor ivi destini de controversă, cari vor trebui pertractate.

Dacă destinația această ar fi atât de simplă, precum se afirmă aci, ar fi superfluă și una apelațiune, dar cum că nici comisiunea nu o a considerat de atât de simplă, dovedesc împrejurările, că §-ful contemplează și cazuri de acele, în cari forurile nu vor judeca asemenea, pentru cari cazuri și admite apelațiunea la forul al treilea.

Domnii deputați din Transilvania ne întimpină totdeauna cu acea, că în Transilvania referințele sânt atât de speciale încât la acele nu se pot aplica legile din Ungaria și anume mai vârtos pentru acea, că acolo referințele sânt mai neregulate decât în Ungaria.

Ei bine! Dacă referințele de posesiune din Transilvania sânt mai neregulate decât cele din Ungaria, urmează logice, ca să se admită cel puțin atâte apelațiuni în Transilvania cu referințele neregulate câte se admit în Ungaria cu referințe mai regulate.

În Ungaria după legea, la care s'a provocat însuși dl ministru în motivarea sa, adică după §. 6 art. X: 1832 este admisă în asemenea destini apelațiunea fără restrângere; apoi tot dl ministru ține mai departe, că este lucru natural ca în destiniile de regularea posesiunii să se urmeze tot acele principii, cari au servit de basă la art. X §§. 6-10 din 1832/6.

Dreptatea considerând că ori s'a mai amplificat §. 6 cu adaugerea averi celor ce sânt sub tutelă și curatelă, ceea ce nu era de prevădut când s'a stilizat §. din destinație; considerând în fine că constatarea averilor acestora prelângă confuziunile ce domnesc la noi în destiniile de ereditate și de carte funduară, va da ansă la multe alogațiuni, mi iau voia a face un amendament pentru admiterea apelațiunii și la forul al treilea fără restrângere. Amendamentul meu e următorul:

„In alinea 3, după cuvântul „tabla regească” se se pună următorul text: „ear, de acolo la Curia regească ca for suprem intra dominium.” apoi celelalte cuvinte se se elimineze, în care ca alinea întreagă ar suna așa:

Pe baza declarațiilor partidelor și a datelor procurate tribunalul reg. decide asupra permisibilității comasării, care deciziune se poate apela la respectiva tablă regească, ear de acolo la Curia regească ca for suprem intra dominium.”

Bokross Elek referențul: On. Casă! Deciziunea adusă de Cameră ieri, ca posesiunea celor ce sânt sub tutelă și curatelă să se socotească la posesiunea celor ce cer

comasarea, nu poate altera faptul, că pertractarea destiniilor de comasare se referese exclusiv numai la constatarea simplă numerică a cantității de posesiune. Deci într-o atare destini deciziunea egală a două instanțe este o garanție atât de perfectă pentru întregitatea procedurii încât e cu totul de prisos a mai spori garanțiile judecătorești încă cu o apelațiune și a mai provoca prin aceasta întârzierea procedurii. (Aprobări).

Rog deci pe on. Casă, să primească testul comisiunii.

Presidiul: pune la vot testul comisiunii și se primește, prin aceasta amendamentul deputatului P. Cosma cade.

Urmează

Capitulul IV.

Lucrările pregătitoare.

§. 9. După intrarea în valoare a deciziunii, care permite segregarea urbanială a pădurilor, pășunilor și trestizelor, proporționarea și comasarea sau după ce s'a făcut în această privință o împăciuire înaintea judecătoreșii tribunalul reg. esmite un membru din sinul său pentru conducerea și îndeplinirea lucrărilor pregătitoare, și acela procede în toate lucrările pregătitoare de regularea posesiunii din oficiu și independent.

Se primește.

§. 10. Lucrările pregătitoare sânt:

1. Referențiu la segregarea urbanială a pădurilor pășunilor și trestizelor, precum și la proporționări:

a) măsurarea și calcularea teritorială prin ingineriu a teritoriului ce formează obiectul regulării;

b) procurarea datelor și dovezilor ce sânt de lipsă în sensul legii pentru statorirea prestațiilor urbaniale și a cheii de proporționare;

c) clasificarea și estimarea eventual necesară;

d) autenticarea lucrărilor ingineriului.

2. La comasări:

a) statorirea esactă a hotarelor teritoriului de comasat;

b) măsurarea și calcularea teritorială prin ingineriu a posesiunii fie-cărui individ;

c) clasificarea și estimarea eventual necesară;

d) autenticarea lucrărilor ingineriului.

Dacă există vre-o mapă de mai înainte folosită despre posesiunea care formează obiectul regulării, proporționării sau a comasării și dacă părțile se învoiesc a o primi de basă, într'un asemenea caz o măsurare de nou nu este de lipsă.

Dacă într'acești comendă deodată cu comasarea este în curgere și segregarea urbanială sau proporționarea, lucrările pregătitoare trebuie făcute deodată și combinate.

Upron Găbor: La partea a doua a §. 10, care se referese la comasare, se ține sub litera a) „Statorirea esactă a hotarelor teritoriului de comasat.” La aceasta propun eu să se mai adaugă: măsurarea și calcularea prin ingineriu a întregului teritoriu.”

Motivul este, că e mai bine, dacă teritoriul se măsură mai înainte preste tot și numai după aceasta individualmente, pentru că numai astfel lui poate fi măsurarea esactă și se poate constata cu siguranță esactitatea măsurării parțiale în cadrul măsurării generale.

Bokross Elek: Propunerea lui Upron nu alterează întru nimic sistema parafrului, conține însă dispozițiuni prece speciale despre afacerile ingineriului, cari aparțin mai mult instrucțiunii generale ce se va emite în această privință, deci este superfluă; voiu să fac însă și eu o propunere reclamată de propunerea baronului Kemény Kálmán primită ieri și anume propun:

„In §. 10 după litera a) a punctului prim se se pună sub litera b): „măsurarea și calcularea prin ingineriu a parcelor de pământ de printre păduri ce vor fi luate în schimb și a imobilelor (§. 8) oferite în locul acestora. In ca dacă se primește acest punct nou va fi în loc de pet) punct c), în loc de punct c) punct d), în loc de punct d) punct e).”

Presidiul: pune la vot aceste trei propuneri și se primește. (Va urma).

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Baia-mare, în Iunie.* Cetind corespondența Dvoastre din Satu-mare dte 24 Maiu a. c. am trebuit să țic, că descrie cu colorii prece palide — ierțafii mi espreiunea — cele petre-cutie aici. Am vëdut, că n'ați luat însuși notiță despre aceea, ce s'au făcut aici în privința ortografiei. Dar de sigur Vë veți fi umflat de ris sau doar vădți indignat, când ați cetit în „Observatoriulu” din Sibiu protestul Satu-mărenilor adresat la Academia română din București. Auți acolo! veți fi țis, de unde se vină lumina în cele naționale! Cine s'oi învețe pe Alecsandri, Hasdeu, Maioreșcu etc. etc. frumșețea și logica limbei române! Dvoastră dle Redactor, scitiți poate numai așa în genere despre starea nefavorabilă a Românilor din părțile noastre. Dar se aveți bunăte să mă lăsați pe mine să Vë spun mai de aproape, cum stăm noi aici.

În părțile noastre pe aici cu durere vede omul cu inimă română, că poporul românesc dă și înaintează pe calea desnaționalisării, și încă din cauza și nepăsarea păstorilor proprii, a preților români. Preții români greco-catolici de prece aicea, cu puțină onorifică excepțiune, nu se îngrijesc de instrucțiunea națională, nu observază în biserici ritalul oriental, nu poartă matriculele în limba română, nu dau estrase în altă limbă decât în cea ungurească, nu vorbesc și nu corespund nici între sine românește nici chiar în familiile proprii, căci mai la nici unul nu sciu copiii românește, apoi de cetit ceva în limba românească nici pomană! căci nu affi în casele lor nici un călindariu românesc, ci affi „Pesti Naplo”, „Magyar Állam” (foieie ultramontană sau ultrapapistășcască), „Magyar Korona”, „Magyar Bazar”, „Zöld örlög naptára” și altele de aceste câte își place, precum și fructele literaturii maghiare.

Prețul din Satu-mare ține liturgia în limba rusească și românească; el predică însă numai unguresce (!), deși biserica e română („Oláh templom”). Protocoalele și corespondențele curaturatului, deși membri sânt în cea mai mare parte Români, se fac chiar și cătră ordinariatul din Gherla unguresce! Profesorul de limba română și de religiunea greco-catolică la gimnasiul de stat din Satu-mare învață limba română și religiunea după manuale maghiare, căci d și scolarii sânt mai toți fii de preoți români, ei totuși nu sciu românește.

Școala românească din Satu-mare este numai de bațjocură, căci în ea românește nu se învață de loc. Doceentele încă vorbesc numai unguresce, deși e Român și a învëtat românește ca copil.

Peste tot trebe să vë comunică cu durere, că a vorbi românește în părțile noastre nu se ține de bun ton; numai servitorii și proletarii nu se vorbească limba frumoasă, pe care altcum o vorbesc atâtea milioane de Români. Ca un exemplu trist Vë pot memora, că protopopul Bilț de aici are trei fete, dintre cari nici una nu scie un cuvânt românește, cu toate că și mama lor e fată de preot român. Cum se se și poată altmintrea la astfel de creșcere antinațională. Cercetându-mă pe timpul când fu denumit Szabo de episcop la Gherla, un protopop român din țara Oașului, care încă a aspirat la episcopie și care se lauda, că are un nepot în armata română, el a duse înainte, că densusl deși ține „P. Naplo”, „Magyar Állam” și „Magyar Bazar” pentru fetele sale, tot încă

nu și mai cetesce denumirea de episcop.

Apoi se nu și stee mintea în loc, când veți ce soi de Români îndrăsnesc a voi să pună la cale lumea românească în privința ortografiei. Nesce oameni cari, când se întâlnesc vorbesc unguresce, deoarece abia sciu vorbi românește, se pun și trimit un protest în contra unui sistem ortografic, stabilit în comisiunea Academiei române din București de cătră cei mai mari genii români: Alecsandri, Hasdeu, Maioreșcu, fiind aceștia spriginți mare parte acum chiar și de dl Baritiu, care încă a fost în acea comisiune și a primit sedilele și celelalte semne. Dar d-nul Baritiu, care are oare care influință la greco-catolici, de ce nu scie și în foia sa „Observatoriulu” cu ortografia aceea, pentru care și dlui a votat în Academia din București? Precât am vëdut din gazete, numai despre u final (scurt) și despre é, ó (ea, oa) se va mai debate în anul viitoriu; toate celelalte, cu deosebire semnele (sedilele, scurtările, circumflexul) s'au primit definitiv cu concursul și a dlui Baritiu. Acum dl Baritiu ca acad-mic ar trebui să premeargă cu esemul bun, ca să ne nimum cu toții tot mai mult în ortografie, și se nu mai fim de risul lumii cu atâtea feluri de scriere. Lu ce se nu primim cel puțin aceea, ce a decis deja Academia din București? Atunci ne am apropia tare de majoritatea din România, unde tot nu se vor mai întoarce dela sistemul de semne înderēt la cel Ciparian până e lumea: mai curēd curge Dunărea înderēt! N'am vëdut nici carte nici gazetă din România scrisă după Cipariu. Dar așa merge: tot strigăm se ne unim în ortografie, și apoi tot noi nu vrem să facem concesionile de lipsă, ca să ne apropiem cel puțin unii de alții. Oamenii nostri de aici se uită d. e. la „Observatoriulu” dlui Baritiu și la „Gazeta Transilvaniei” a dlui Muresianu, și dacă vël că acestia remān morțiș pe lângă Cipariu și nu vreau să scie de sistemul semnelor, nu primesc nici ei scrierea celor din România, ba se pun să facă ei înșiși nisce sisteme de ris, bunăoară ca a părintelui Marcu din Satu-Mare.

Dar V'am ocupat de sigur deja prea mult loc în stimatele organ. N'am putut să mai tac și să nu-mi vërs amărăciunea odată mai din adins asupra stărilor nespuse de triste, care se găsece pe aici și din vina mai cu samă a așa numiților „conducători” se desvoaită tot mai spre rēu.

P. r. . . . u

Varietăți.

* (Maial). Dela Brad primim sub 23 Iunie următoarele: Tinerimea studioasă dela gimnasiul inferior rom-gr. or. din Brad, abia după decurgerea unui restimp de patru ani, deveni earși în plăcuta pozițiune de ași serba petrecerea sa de primăvară numită „Maial” carea avu loc în 21 Maiu a. c. Spesele arangării și ale muzicii, le a suportat tinerimea studioasă în frunte cu corpul didactic. Ofertele mariniminoase însă, până la ultimul cruceriu, s'au adaus nestirbite la capitalul bibliotecii gimnasiale. Și fiind timpul nefavoritoriu, petrecerea a fost destul de animată și cercetată participând la densa mai toată inteligența din loc și din giur, promovēd astfel binele comun, fondul bibliotecii, spre care scop au contribuit următorii p. t. d-ni: Teodor Pop adv. 5 fl., Simeon Piso pretore 2 fl., Leopold Brady subpretore 2 fl., Gerasim Candrea 2 fl., Dr. Stefan Erdelyi 2 fl., Ladislau Pop 2 fl., I. Darvas 2 fl., Sigismund Borlea adv. 1 fl., Nicolau Henț 1 fl. I. Dercsényi 50 cr., M. Dirina 1 fl., N. Márton 1 fl., L. Ko-

* Intărziată pentru lipsă de spațiu. — Red.

vás 1 fl., S. Piczeg 1 fl., I. Pop 1 fl., P. Haring 1 fl., I. Cutean 2 fl., I. Mendel 1 fl., Nicolau Fugata 2 fl. F. Wilhelm 1 fl., I. Rus 1 fl. Sz. István 1 fl., K. Sándor 1 fl., S. Otto 1 fl., G. Kopus 1 fl., I. Roman 1 fl., L. Perian 2 fl., I. Perian 2 fl., A. Baternay 1 fl., N. Buretz 1 fl., N. Klausmann 1 fl., G. Irimia 1 fl., Un anonim 1 fl. 20 cr. Suma totală 46 fl. 70 cr. v. a., pentru carea din partea muselor, onor. contribuții, prin aceasta li se exprimă cea mai calduroasă cordială mulțumită. Esprimând însă acestora profunda mulțumire, cu părere de rău trebuie să amintesc, că deși petrecerea a decurs în cea mai bună și amicală armonie, domind buna înțelegere și stimulație în întreg publicul participant, totuși, din simplul incident ce tinerimea studioasă, înainte de plecare poate la dispozițiunea profesorului de cant, căci în program era staverită altă poezie, au intonat vre-o câte-va strofe din „Deșteaptăte Romane”, un corresponsent anonim din loc, noue însă prea bine cunoscut, și-a luat ansă a publica în ziarul „Hunyad” Nr. 24 vre-o câte-va rânduri, prin cari din incidentul supra-menționat, face cele mai nebasate și malițioase deducțiuni și insinuări, despre spiritul în care s'ar creșce inocenta tinerime a institutului din loc. Nu trebuiesc multe combinațiuni nici cugetare mai îndelungată pentru de a pute se ci a intenționa amicul și corresponsentul nostru. I mulțumim deci amical pentru buna voință a rătătă sub masca anonimității. Ne rămâne însă conștiința curată și liniștită că deducțiunile și insinuările făcute cu aceasta ocaziune, sunt lipsite de ori ce basă și ca atari sunt numai eflusul unei intențiuni malițioase. Aceasta o pot și ei on. cetitori ai ziarului „Hunyad” tot din corresponsentele aceluia anonim apărute în ziarul desmenționat în mai mult rânduri însă cu totul de alt înțeles, căci prin acela însuși și-a exprimat bucuria pentru buna armonie ce domnesce între toți locuitorii acestor ținuturi, și în specie despre ținuta laudaveră a corpului didactic.

Brad, 23 Iunie 1880.

G. Păvău,
profes. gimnas.

* (Strămutare de tîrg). Tîrgul de feară în Merghindeal, care până acuma se ținea vara în 27 Iulie n., pe viitoriu se va ține în 25 August c. n. și i va premerge un tîrg de vite de 2 zile.

* (Producțiunea) ce a aranjat-o Dumineca trecută societatea sodalilor români din Brașov a tras după cum ne spune „Gazeta Transilvaniei” pe mulți amici ai progresului mesierilor între Români și trebuie să constatăm, că succesul ce l-au dobîndit membrii societății de astădată a fost cât se poate de bun, ba dacă considerăm cât de tineră este încă numita societate și că aceasta a fost abia a treia producțiune a ei, succesul îl putem numi chiar neașteptat. Sodalul dl D. Budea a rostit mai întâi cuvîntul de deschidere, în care arată marile foloase ce le are cultivarea industriei pentru Români dicînd, că prin mijlocul inteligenței a moralității și a activității se poate împănțeni industria mică și la Români, ridicînd bunăstarea lor individuală și națională; avîntul ce l'a luat industria în Franța și Italia este a se mulțumi inteligenței meseriașilor lor; pretutindeni societatea se îngrijește pentru cultura și spîrginirea meseriașilor. În fine apelează la public ca să încurageze societatea sodalilor români de aci și bineventîndul cere o indulgență aprecieră a producțiunii. După acest discurs care a fost viu aplaudat s'a executat celelalte puncte ale programei. Choral condus de d. prof. Frank și-a

deslegat problema spre mulțămirea generală, asemenea a fost aplaudate declamațiunile cu deosebire aceea a sodalului Opriu. După producțiunea s'a deschis jocul cu „Hora”.

* (Un diar militar român). Până acum eșia în România numai „Monitorul oastei”. Dela 1 Iulie n. apare cu autorizația ministerului român de reșboiu „Ostasul”, jurnal militar redigat de S. P. Scheletti, L. Colonel de infanterie.

* (Un tun minunat). Un tun care poate trage 5000 focuri în trei-spredece minute a fost încercat decînd în Washington. Tunul Gardner, numit astfel după numele inventatorului său, este o bucată de tun mecanic ca tunul Gatling. El se compune din două tuburi de oțel turnate în aramă. Acest tun e destinat a înlocui un oare-care număr de pucși și a trage mai repede și cu mai mult temei. Este probabil că acest tun nu va duce cu siguranța pucșii însă bine servit, îl trebuie să producă stricăciuni mari într'o linie sau coloană de infanterie în mișcare. Calibrul său este de $\frac{45}{100}$ degete și cartușele sunt aceleași ca și cele dela pucși. Încărcarea este de 70 grame de iarbă și giuleaua cântărește 405 grane. Acest tun este așezat pe un mic drig de companie, și e destul de ușor pentru a pute fi tras de doi oameni. Lungimea totală a tunului nu e decît de patru picioare. Se poate trage 500 focuri pe minută, această repeziune de tragere neavînd de limită decît timpul necesar pentru a încărea tunul. Dacă aborul ar pute servi de forță motrice acestui tun și dacă s'ar pute încărea destul de iute, atunci nu s'ar pute spune unde s'ar opri numărul descărcărilor. O cutie în formă turțită e pusă la partea posterioară a tunului; ea primește mai multe blocuri, conținînd fiecare 20 cartușe; această cutie cuprinde vre-o cinci-deci de cartușe; prin învîrtirea unei manivele, cartușele se strecoară într'un fel de canal, descărcate și cartușele arse sunt asvîrlite afară și cad sub tun; 5000 focuri au fost trase în trei-spredece minute, schimbîndu-se la manivelă trei oameni.

* (Hemeiul), semnat, grîit și crescut în Ardeal, cu deosebire în giurul Sighișoarei, trîmițîndu' ministru reg. ung. de comerțu la Altenburg spre producerea de bere, s'a aflat de foarte bun și chiar de aceeași calitate bună, ca și hemeiul din Bohemia.

* (Calea ferată) pe lângă Soșeș a început a se lucra. După cum ne spune „Kelet”, în 29 Iunie lucrurile de tratare s'au început cu energie în comuna Bonțida, Kis-Jenő și din pădurile satului Guga baronul Pavel Bethlen transportează meru lemnele pentru clădirea podurilor de lipsă.

* (Descoperire curioasă). Sciri din Atena anuncie o descoperire curioasă. Nisea confundători dela Egin care se ocupă cu pescuirea bureților ar fi găsit în eara trecută, pescuind în insula Delos la o adîncime de vr'o 15 metri, un cal de aramă de mărime naturală, și ca probă despre descoperirea lor, ar fi scos la mal copita dela un picior de dinapoi. În Aprilie trecut, ei au scos din nou la suprafață unul din picioarele patrupedului. Se pare că acel cal poartă și un călăreț.

* (Contra albinelor). Mijlocul cel mai bun și foarte simplu contra împuneturilor de albine, vespi etc. este pre lângă spirtul de Salmiac, fluidat, care se nase în pipe de sticlă, băgăul, și serumul. Fumătorii de țigări pot întrebuița aceea parte din țigară, care se ține în gură și prin aceasta devine umedă. Aceste toate se pun sau se storc în rana pricinuită prin împunetură și durerile

numai decît încetată și umflătura nu se desvoaltă de loc. Acest medicament e cu atât mai lesne, cu cât impusul (rănitul) dacă nu este singur fumător mai totdeauna află pre fumători în giurul său, sau cel puțin în apropiere, din a cărui pipă sau țigară își poate căștiga leacul dorit.

* (Etatea animalelor). Un urs ajunge vîrsta de 20 ani, un căne nu trăește mai mult de 20 ani; un lup tot 20 ani, o vulpe dela 11—16 ani. Leii ajung o vîrstă foarte înaintată; un asemenea leu cu numele Pompey ajunge etatea de 70 de ani. Vîrsta de mijloc a pisicelor e de 14 ani. Epurele, dela 7—8 ani. Elefanții ajung vîrsta de 400 de ani. Porcii ajung pînă la 30 ani: Rinocerul din contră trăește numai 20 de ani. Un cal ajunge odată etatea de 62 de ani, dar ei trăesc mai cu seamă dela 20—25 de ani. Cămilele trăesc pînă la 100 de ani, și corbii trăesc mult, oile din contră trăesc vr'o 10 și vaca pînă la 15. Naturalistul Cuvier crede că o balenă ajunge vîrsta de 100 ani. Delfinii trăesc 30 de ani. În Viena murise un vultur în vîrstă de 104 ani. Lebedele trăesc pînă la 300 de ani. Un Englez cu numele de Mallerton posedă un schelet de o lebedă, care ajunge vîrsta de 290 de ani. Și pelicanii ajung o vîrstă mare. Asemenea s'a vîdut o broască țestoasă de 107 ani.

* (O esplosiune horibilă) s'a întemplat în 5 Iulie n. în Londra cu prilegiul așezării unor țevi noue de gaz. S'a dice că a fost ca un cutremur de pămînt, în urma cărui s'au demolat foarte multe case, multe strade fură îngropate, nenumărate ferestri sdrobite, o mulțime de oameni vulnerabili. Mulți oameni omorîți, care și cai nimicite fără de a se pute afla cel puțin vre-o urmă de ei.

* (Catedrala din Colonia). După un jurnal german se va ține în 4 Septembrie o serbare spre aducerea aminte de terminarea acestei catedrale. La această serbare va lua parte împăratul Germaniei dinpreună cu toți principii germani.

Raportul general

al societății de lectură „Andrei Șaguna” asupra stării sale la încheierea anului școlastic 1879/80.

Elevii institutului Adreian convingși, despre foloasele aduse preste tot de societate, și în special convingși despre valoarea bunelor ocaziuni ce le ofere societatea mai ales clericilor întru deprinderea împlinirii datorișlor ce-i așteaptă în viitor, unde învînd și povînd au de a trăi într'o societate neîntreruptă, conform statutelor lor se constituiră și în anul acesta în societate.

Această constituire fiind adusă la timpul său cunoscîntii publice, credem că, ceea ce mai potrivită de legitimare pentru sporiul făcut sub discursul acestui an școlastic este: a' l' supune pre acel modest pas de progres aceleiași opinii publice, și aceasta cu atât mai vîrtos cu cât ne o împune și datorișta de membrii ai acestei corporațiuni, și cu deosebire împregiurarea că, această procedere ar fi poate unicul semn de recunoscîntă respective unica recompensă pentru acei binefăcători cari au sprijinit cu deosebire mijloace promovarea intereselor și scopul societății noastre.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna” povîntită prin deosebitul zel și tact al președintelui său, al dlui profesor semioaral Dr. D. P. Barcian, a făcut un pas de înaintare sențit în viața ei. Biblioteca societății, carea la începutul acestui an școlastic a constat din 942 opuri în 1357 volume, la încheierea lui constă din 1024 opuri în 1477 volume, prin urmare diferința aceasta de 82 cărți în 120 volume, este un semn destul de învederat al prosperării societății în această

direcțiune. Cu durere vom să observăm însc aci pierderea unor cărți ale bibliotecii în număr de 11 sub durată' treceții vacanță de vară. Ba o măhnire sufletescă trebuie să producă acest incident în fiecare individ bineșcîntor față cu societatea noastră, sciind că estinținea aceasta răsămă încă pînă astăzi o problemă nedeslegată în ședînțele ei.

Accentuîndu-o aceasta însă nu renunțăm la nădejdea de a se lămuri lucrul și a se refui sau mai bine șis restul societății dauna avută; ba sîntem chiar încredințați despre întregirea bibliotecii cu cărțile perdute, respective în prețul lor dela părțile vinovate eventual dela comitetul provisor de pe acel timp.

În legătură cu mijlocul de prosperare și cultură mai sus indicat, pe lângă aducerea celei mai osebite mulțămite deosebiișilor domni redactori, cari au avut maranimsitatea a ne trimite gratuit jurnalele redactate de dînsii, și la a căror dovedită bunăvoință cutedăm a conta și în viitor, vom se aduce la placuta cunoștință a onoratului public român, că această societate a avut la dispozițiune un număr destul de însemnat de foi, parte gratuite după cum amintii parte abonate pe lângă taxa ordinară, afară de jurnalul german local „Tageblatt”, carele mulțămită dlui redactor al acestuia, ne veni și în decursul anului deja încheiat cu prețul jumătate.

Dintre jurnalele venite la adres'a societății noastre, în număr de 22, unele sînt din patrie ear altele afară de patrie, unele de culoare literară și didactică, ear altele politică și umoristică. Toate însă au fost neșce isoavore cari au stîmpărat setea celor însetați, și prin aceasta nutrindu' i-le-au mărit prea avutele isoavore de cunoștință.

Ca un rezultat al acestor mijloace, respective a cetirii cărților de bibliotecă, precum și a jurnalelor de deosebite cuprins ar fi produsele scrise ale societății, și aceasta cu atât mai vîrtos cu cât scopul ei culminează în acest punct.

Societatea dar avînd în vedere acest scop sublim, adecă scopul de a se deprinde în elaborarea și dezvoltarea temelor de deobit înțeles și a se perfecționa în lucrări mai ales din sfera pedagogică-teologică, a pus la dispozițiunea membrilor societății noastre, prin cunoscuta împregiurare că, prelegerile din incidentul morbului de ochi sau sistat și așa a urmat o totul pe neașteptate încheiere anului școlastic și ea, pentru anul acesta, și încheierea activității societății noastre carea are încă o dosă bună a materialului menit pentru foia sa neindus încă în acea.

Causa neaparenții mai multor ni însă nu este de a se cănta în lipsa de zel sau mai bine șis, în lipsa de material, ci în lipsa timpului fisic, care fu ferit dela dispozițiunea membrilor societății noastre, prin cunoscuta împregiurare că, prelegerile din incidentul morbului de ochi sau sistat și așa a urmat o totul pe neașteptate încheiere anului școlastic și ea, pentru anul acesta, și încheierea activității societății noastre carea are încă o dosă bună a materialului menit pentru foia sa neindus încă în acea.

Pe cînd se poate reflecta cu oarecare nemulțămire la punctul de mai sus pe atunci în privința numărului ședînțelor sub decursul acestui an, 27 la număr, trebuie se fim cu o deplină satisfacțiune sufletescă și încă cu atât mai tare cu cât în acele ședînțe s'au pertractat lucruri de cea mai mare însemnătate pentru viața ulterioară a membrilor ei, desbătîndu-se cu cel mai viu interes, estinții regulătoare, cuvîntări, declarațiuni, probe de sinoade parochiale, alegeri de învățatori, presbiteri și altele, cari toate ne îndreptătesc a dice, că în această parte societatea a corupsus pe deplin scopul chemării ei. Dintre atinsele ședînțe una a fost de constituire, una publică cu ocaziunea presării marelui ei patron, a fericitului Andrei, una estraordinară și 24 ordinară, dintre cari cea de constituire sub conducerea dlui profesor semioaral Dr. N. Maier, ear celelalte, afară de 3 ținute sub preșidul vice preșidului, toate preșidate de conducătorul societății de P. O. D. Dr. P. Barcian.

O frumoasă caracteristică a zelului și activității societății noastre sub duratele ședînțelor

ce ni se oglindează în numărul concluzelor sale, cari, deși s'a încheiat anul așa curând, totuși se urcă la cifra de 94, dintre care unele s' rapoartă la regularizarea afacerilor ei, iar altele la arătarea mijloacelor de progres și prosperare.

În privința stărei bănești, societatea pe lângă spețele ocurrente, procurarea unor cărți în preț de preste 50 fl., pnenumărea celor vre o 7 juraale și altele, totuși față cu anul trecut are un plus de 8 fl. 89 cr. care este adaus la capitalul de 83 fl. 20 cr. din anul trecut și estmod formând cifra de 92 fl. 09 cr. v. a. cu un minus de 2 fl. 46 cr. cari s'nt disponibile la mâna comitetului provisor, este elocac spre fructificare la institutul de credit și economii „Albina.”

Altum capitalul acesta, care formează cassa societății se poate vedea mai bine subtrăgând erogajiunile de 144 fl. 17 cr. ale acestui an, din percepțiunile constatătoare din cifra de 236 fl. 26 cr.

Etată dar starea societății de lectură „Andreu Șaguna” cu sfârșitul anului lastic 1879/80.

I. Marian, Gerasim Sêrb, notariul ședințelor, vice-președinte.

Laudabila redacțiune a „Telegrafului Roman” mi'a subternut în 2 Iulie a. c. o colecță de 127 fl. v. a. făcută pentru ajutorarea locuitorilor din Bungard daunați prin focul din 8 Maiu a. c.

Ordinând cu mandatul din 7 a l. c. Nr. 5305 împărțirea acestor ofrande îmi iau tot de odată voia în numele daunaților a'mi exprima mulțumită atât laudabilei redacțiunii cât și marinimoșilor contribuenți.

Sibiuu în 8 Iulie 1880. în absența dlui vice-comite. Tobias, proto-notariu.

Bursa de Viena și Pesta din 8 Iulie 1880

Table with 3 columns: Item description, Viena, Pesta. Includes items like Renta de aur, Obligajiuni ung., etc.

Economic.

Sibiu 6 Iulie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8-9; grâu sêcărâ fl. 6.00-7.50; sêcărâ fl. 5.10-5.40; Orz fl. 4.40-4.50; Ovês fl. 3.60-4.00; Cucuruz fl. 4.00-5; Mălaiu fl. 7-8; Cartofi fl. 2.30-2.50; Sêmênță de cânepă fl. 7-7.50; Mazere fl. 7-8; Linte fl. 12-13; Fasole fl. 6-7 pro 50 chilo; Fână de păne fl. 7.50; Sîlînă fl. 9.36-38; Unsoare de porc fl. 32-35; Sêu brut pro 50 chilo fl. 30-32; Sêu de luminări fl. 23-25; Luminări de sêu 50 chilo fl. 28-29; Sâpun fl. 19-20; Fân 50 chilo fl. 1.05-1.15; Cânepă pro 50 chilo fl. 17-19; Lemne vîrttoase de foc pro metru cubic fl. 3.25; Spirit pro grad 55-60 cr. pro chilo; carne de vită -46- cr.; Carne de vițel 40-50 cr. carne de porc 48-52 cr.; carne de berbec 40-42 cr.; oavê 10 de 20 cr.

Făgăraș, 2 Iulie n. Pro hectolitru Grâu fl. 9-9.50; grâu sêcărâ fl. 7-8; sêcărâ fl. 6-6.40; orț - ovês fl. 3.00-3.80; cucuruz fl. 5-5.50; mălaiu fl. -; Sămânță de cânepă fl. 30-35; mazere fl. -; linte fl. -; fasole fl. 6-7; cartofi (vechi) cu fl. -.-.-4; (noi) pro litră - cr. pro 100 chilo; Sîlînă fl. 70-80; sêu brut fl. 39-42; sêu de luminări fl. 56-; unsoare fl. -.-.-0; cânepă fl. 30-40; sêmênță de in fl. -.-.-; sâpun fl. -.-; fân fl. -.- spirit pro

Reactor respunđător: Nicolau Cristea.

grad pro chilo: carne de vită 40-42 cr. carne de vițel -36- cr.; carne de porc 44- cr. carne de miel 32 cr.; oavê - de - cr. Têrgul a fost bine cecroat.

Arad, 3 Iunie n. Pro hectolitru: grâu fl. 9-10.25; sêcărâ fl. 9; orz fl. 7.50; cucuruz fl. 6.20-6.30; Spirit ea gros fl. 33; en detaliu cu fl. 33.75-36 per 100 litrê %. Nici têrgul de sêp-têmână nici cel anual de vară n'au fost cecerate pe totuțe oamenii chiar pe timpul acesta s'nt ocupați cu toate lucrurile de câmp, mai cu samă după ploile de mai nainte, prin cari au fost împedecați dela toate lucrurile.

(Foamete în Persia). Din cauza relei recolte din anul trecut a isbucnit în câteva provincii și mai cu samă în provincia Azer-Beidșan, foamete și miseria creșce din zi în zi. În ultimele trei luni au murit de foame în numitul district peste 500 oameni. Prețul grânelor s'au urcat așa de mult, încât cei seraci nu mai au nici un alt mijloc de hrană, decât erba și rădăcini de diferite plante. Guvernul central ar avê buna intențiune de a ajuta, dar pe de o parte s'nt comunicajiunile foarte defectuoase, iar pe de alta autoritățile locale s'nt neoneste și astfel s'a întemplat adese ori, ca ele să subtragă o mulțime de grâne, trimise pentru asemenea scop.

În urma unor asemenea întemplări, au isbucnit la Trebis turburări serioase. Poporul a venit în masse înaintea palatului administrativ în care locușce chiar Prințul moștenitor, care este actualmente guvernatorul provinciei Azer-Beidșan, cerându'i într'un mod brus pâne. Cu această ocașiune poporul în furia lui injură pe prințul și aruncă cu pietrii spre ferestrele palatului. Deși s'a reușit a se restabili ordinea, toți turburările și ecesele s'au repetat mai multe zile. Mai violent s'a manifestat furia poporului contra celui mai înalt funcționar al districtului Mundși-Badși, care este reu vêtut din cauza lăcomiei sale. El muri deodată fără a se cunoașce motivul acestei grabnice morți.

Pentru a restabili liniseea, s'a trimis în districtele bântuite de foamete un nepot al Regelui, anume prințul Aga Bedșih Ulah Midza, aducênd cu dênslu cantități mari de grâne pentru a le împărți unde e lipsa mai mare.

Chiar în capitala Teheran unii din comercianți s'au încercat de a urca prețurile obiectelor de hrană, desi nu era absolut nici o necesitate. Guvernatorul, Prințul Naib Ea-Salamed, a curmat repede aceste încercări. El facu o primbare prin acele bazar unde brutarii și măcelarii au cerut prețuri mai mari, și fie-cărui din acestia a pus și i se ta vêrful urechilor, - după care îndată s'au redus toate prețurile earși la starea lor normală.

(Situația agricolă) în Franca este tot favorabilă; cu toate aceste pretutindeni este trebuința de căldură pentru a înlesni coacerea grânelor.

(Recoltele în Germania). Lumea a început a se preocupa de starea recoltelor în Germania. Ministrul agriculturii din Prusia a trebuit să întreprînă Europa cu starea lucrurilor. Raporturile n'au sosit încă în număr suficient, a dis el, însă în genere sêmênțărită de vară s'nt mulțumitoare. Grânul e bun, sêcara e rea, o bună recoltă de cartofi se prevede. Guvernul posedă în ori ce cas mijloacele necesare pentru a feri miseria și va mai cere și altele de va fi trebuință. Europa a găsit răspunsul evasiv.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitajiuni: în 30 Aug. și 30 Sept. imob. rêmăsului după Ilcana Cosma în Joaj (trib. Deva); în 19 Iulie imob. lui Alecesandru Nagy în Sânmicloș (judec. cerc. Székelyhid); în 16 Iulie imob. lui Toader Andrea în Gaura (judec. cerc. Șomcuta mare); în 7 Aug. și 7 Sept. imob. lui Stefan Veres în Közepajta; în 7 Aug. și 7 Sept. imob. rêmăsului după Agneș Gazda în Angheluş; în 22 Iulie imob. contesei Rosalia Miko în Miko Ujfalu (judec. cerc. Sângiors); în 29 Iulie și 30 Aug. imob. lui Petru Lean în Mesteancã (judec. cerc. Baia de Cris); în 19 Aug. și 21 Sept. imob. lui Stefan Kalo în Oșorheiu (trib. Cluj); în 26 Iulie imob. baronului Sigismund Szentkereszty în Tușnad (trib. Ciesereda); în 29 Iulie imob. lui Ioan Czinczi în Șucăfalău (trib. Oșorheiu); în 17 Iulie imob. lui Ladislau Bartha în Borșneul mare (judec. cerc. Sângiors); în 12 Iulie și 14 Aug. imob. lui Mihăilă Bojan în Ghirobo (trib. Alba-Iulia); în 14 Iulie imob. lui Ca-

rol Horvath și soți în Oșorheiu (judec. cerc. Gherla); în 23 și 24 Iulie imob. jințtoare de massa concursuală a lui Iosif Hadnagy în Dalnoc și Lefalău (trib. Oșorheiu); în 15 și 16 Iulie imob. rêmăsului după Toader Griga în B. Tiba și B. Bistrița (jud. cerc. Năsăud); în 16 Aug. și 16 Sept. imob. Mariei Baranyai în Orăștie; în 7 Aug. imob. lui Nicolae Valea în Coșa (tribun. Deva).

Nr. 80-1880. 3-3

CONCURS.

Deschidênduse un post de invêțător la școala normală (primară) din Brașov, se escrie concurs pentru ocuparea lui, cu terminul până în 15/27 August 1880.

Cu acest post este împreunat în anul prim de servițiu, salariul anual de 300 fl. v. a. în următorii doi ani salariul anual de 400 fl. v. a. eară de aici înainte, după ce va produce atestatul de calificajiune, salariul de invêțător definitiv de 500 fl. v. a. la carele după serviciu de 10 ani se adaugă decenale de 100 fl. v. a. și la 20 ani de 200 fl. v. a.

Invêțătorii aplicați cu acest institut au drept de pensiuene conform statutelor fondului de pensiuene.

Dela concurenți se cere:

- 1. Sê fie Români de naționalitate și de religiune gr. orientală;
2. Sê producă testimonii, că au absolvat cel puțin 6 clase gimnasiale cu succes bun și pedagogice, cei cu 8 clase gimnasiale se vor preferi;
3. sê cunoască prelângă limba maternă și limba maghiară și germană;
4. sê producă testimoniu despre purtare lor politică și morală;
5. sê producă testimoniu medical, că s'nt sănêtoși.

Recursele instruite conform condițiunilor de sus sê le adreseze concurenții Eforiei școalelor rom. gr. or. din Brașov.

Brașov, 20 Maiu 1880. Eforia școalelor centrale române gr. or.

Nr. 87-1880. 3-3

CONCURS.

La școala comercială publică română gr. or. din Brașov a devenit vacant un post de profesor pentru științele mercantile.

Pentru ocuparea acestui post se escrie concurs cu termin până la 15/27 August a. c.

Concurenții vor adresa petițiunile lor cătră subscrisa Eforie școlară instruite cu documentele:

- a) că s'nt de naționalitate română și de religiune gr. or;
b) că au purtare politică și morală bună;
c) că s'nt sănêtoși; și
d) că, în sensul Statutului organic al Metropolei române gr. or. din Ungaria și Transilvania, și al regulamentului provisoric al Archidiecesei transilvane pentru examinare Candi-daților de profesură la școalele secundare române confesionale au absolvit vreo Academie comercială din patrie (Austro-Ungaria).

Salariul pentru acest post este în anul prim (de probă) 700 fl. v. a. După ce va depune Candidatul examenul de profesură prescrist de lege va obține salariul anual sistemisat cu 800 fl. v. a. cu prospect de înaintare la timpul seu în 900 fl. v. a. și cu drept de pensiuene.

Brașov în 7/19 Iunie 1880. Eforia școalelor centrale române gr. or.

Advertisement for CLOPOTE DE TOATĂ MĂRIMEA. Includes images of scales and text: Neoplanta 1875, Medalie de argint; Seghedin 1876, Medalie pentru merite. Antonie Novotny in Timișoara.

Advertisement for UMRATH & COMP. in BUBNA lângă PRAGA, fabrică de mașini agricole. Includes image of a machine and text: mașinilor de treerat cu brațe și cu vêrteț pentru 1 până 8 cai sau boi, atât locomobile cât și stabile, premiate cu întâiul premiu la expoșiția agronomică din acest an în Praga.